

عفاف و حجاب در کربلا

<?xml encoding="UTF-8?">

کرامت انسانی زن، در سایه عفاف او تامین می‌شود. حجاب نیز یکی از احکام دینی است که برای حفظ و پاکدامنی زن و نیز حفظ جامعه از آلودگی‌های اخلاقی تشریع شده است. نهضت عاشورا برای احیای ارزش‌های دینی بود. در سایه آن حجاب و عفاف زن مسلمان نیز جایگاه خود را یافت و امام حسین علیه‌السلام و زینب کبری و دودمان رسالت، چه با سخنانشان، چه با نحوه عمل خویش، یادآور این گوهر ناب گشتند. برای زنان، زینب کبری و خاندان امام حسین علیه‌السلام الگوی حجاب و عفاف است. اینان در عین مشارکت در حماسه عظیم و ادای رسالت حساس و خطیر اجتماعی، متانت و عفاف را هم مراعات کردند و اسوه همگان شدند.

حسین بن علی علیهما‌السلام به خواهران خویش و به دخترش، فاطمه، توصیه فرمود که اگر من کشته شوم، گریبان چاک نزنید، صورت مخراشید و سخنان ناروا و نکوهیده مگویید. (1) اینگونه حالات، در شان خاندان قهرمان آن حضرت نبود، به خصوص که چشم دشمن ناظر صحنه‌ها و رفتار آنان بود.

در آخرین لحظات، وقتی آن حضرت صدای گریه بلند دخترانش را شنید برادرش عباس و پسرش علی اکبر را فرستاد که آنان را به صبوری و مراعات آرامش دعوت کنند. (2)

رفتار توأم با عفاف و رعایت حجاب همسران و دختران شهدای کربلا و حضرت زینب، نمونه عملی متانت بانوی اسلام بود. امام سجاد علیه‌السلام نیز تا می‌توانست، مراقب حفظ شوون آن بانوان بود. در کوفه به ابن زیاد گفت: مرد مسلمان و پاکدامنی را همراه این زنان بفرست، اگر اهل تقوایی! (3)

یا زینب

به نقل شیخ مفید: پس از کشته شدن امام حسین علیه‌السلام وقتی گذر عمر سعد نزد زنان و دختران امام شهدا افتاد، زنان بر سر او فریاد زدند و گریستند و از او خواستند که آنچه را از آنان غارت شده به آنان باز گردانند، تا به وسیله آنان خود را بپوشانند. (4)

به نقل سید بن طاووس، شب عاشورا امام حسین علیه‌السلام در گفت و گو با خانواده‌اش آنان را به حجاب و عفاف و خویشتن‌داری توصیه کرد. (5) روز عاشورا وقتی زینب کبری، بی‌طاقت شد و به صورت خود زد، امام به او فرمود: آرام باش، زبان شماتت این گروه را نسبت به ما دراز مکن. (6)

در حادثه حمله دشمن به خیمه‌ها و غارت آنچه آنجا بود، زنی از بنی بکر بن وائل از بانوان حرم دفاع کرد و خطاب کرد که: ای آل بکر بن وائل! آیا دختران پیامبر را غارت می‌کنند و جامه‌هایشان را می‌برند و شما می‌نگرید؟ (7)

دختران و خواهران امام، مواظب بودند تا حریم عفاف و حجاب اهل بیت پیامبر تا آنجا که می‌شود، حفظ و رعایت شوم. ام کلثوم به مامور بردن اسیران گفت:

وقتی ما را وارد شهر دمشق می‌کنید از دري وارد کنید که تماشاچی کمتری داشته باشد. و از آنان درخواست کرد که سرهای شهدا را از میان کجاوه‌های اهل بیت فاصله بدهند تا نگاه مردم به آنها باشد و حرم رسول الله را تماشا نکنند و گفت: از بس که مردم ما را در این حال تماشا کردند، خوار شدیم. (8)

از اعتراض‌های شدید حضرت زینب علیها‌السلام به یزید، این بود که: ای یزید! آیا از عدالت است که کنیزان خود را در حرمسرا پوشیده نگاه داشته‌ای و دختران پیامبر را به صورت اسیر شهر به شهر می‌گردانی، حجاب آنها را هتک کرده، چهره‌هایشان را در معرض دید همگان قرار داده‌ای که دور و نزدیک به صورت آنان نگاه می‌کنند؟! (9)

هدف از نقل این نمونه‌ها نشان دادن این نکته است که هم خاندان امام حسین علیه‌السلام، نسبت به حجاب و عفاف خویش مواظبت داشتند، و هم از رفتار دشمن در این که حریم حرمت عترت پیامبر را نگاه داشته و آنان را در معرض تماشای مردم قرار داده بودند، به شدت انتقاد می‌کردند.

با آن که زیردست دشمن بودند و داغدار و مصیبت‌زده از منزلی به منزلی و از شهری به شهری و از درباری به درباری آنان را می‌بردند، با نهایت دقت، نسبت به حفظ شان و مرتبه یک زن پاکدامن و متعهد مراقبت داشتند و در همان حال نیز سخنرانی‌های افشارگرانه و انجام رسالت و تبیین و دفاع از اهداف شهدا باز نمی‌ماندند. حرکت اجتماعی سیاسی، در عین مراعات حجاب و عفاف، و این درسی برای بانوان در همه دوران‌ها و همه شرایط است.

پی‌نوشت‌ها:

1- موسوعة کلمات الامام الحسین، ص 406.

2- وقعة الطف، ص 206.

3- تاریخ طبری، ج 4، ص 350.

4- ارشاد، شیخ مفید، ج 2، ص 113.

5- الملهوف علی قتلی الطفوف، ص 142.

6- الملهوف علی قتلی الطفوف، ص 151.

7- همان، ص 181.

8- همان، ص 142.

9- همان، ص 218.

منبع: پیام‌های عاشورا، جواد محدثی .